

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของคณะนักวิจัย และชุมชนในหมู่บ้านนาปลาจาด ตำบลห้วยผา อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวิธีดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือประชาชนในชุมชน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาในชุมชน เยาวชน ครู อาสาสมัครตำรวจบ้าน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา – ผาเสื่อ และผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เทคนิค A – I – C (Appreciation Influence Control) การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันอย่างเปิดใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาข้อสรุปร่วมกันในการค้นหาแนวทางการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชุมชน ที่ทุกคนพึงพอใจ และมองเห็นผลประโยชน์ร่วมกัน
2. กิจกรรมการสำรวจป่าไม้ในชุมชน คุณลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตของผืนป่าต้นน้ำต่อชุมชน
3. กิจกรรมการเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชุมชนด้วยกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นการสร้างรูปแบบกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาในการเรียนรู้เชิงอนุรักษ์ป่าต้นน้ำของชุมชนในการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ ป้องกัน สงวนรักษาทรัพยากรป่าต้นน้ำของชุมชน
 - 3.1 จัดประชุมเพื่อหาแนวทางการสร้างรูปแบบกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา
 - 3.2 จัดประชุมปฏิบัติการเขียนแผนการเรียนรู้และจัดทำบทเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับครู นักเรียน และชุมชน
 - 3.3 ทดลองใช้บทเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา

4. การสัมภาษณ์ สังเกต และการประชุมกลุ่ม (focus group)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิควิธีการและกระบวนการกลุ่มที่เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative learning) เพื่อรองรับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีการติดตาม การวัดและประเมินผล ทุกกิจกรรม ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 ธันวาคม 2551 – 28 กุมภาพันธ์ 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย จัดกลุ่มข้อมูล การวิเคราะห์ ตีความข้อมูล ในบริบทของชุมชน และ กรอบนโยบายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม